

J E D Y N K A

Pismo Dzieci i Młodzieży
ZSP w Zawoi Centrum

Nr 4/12/2020 GRUDZIEŃ

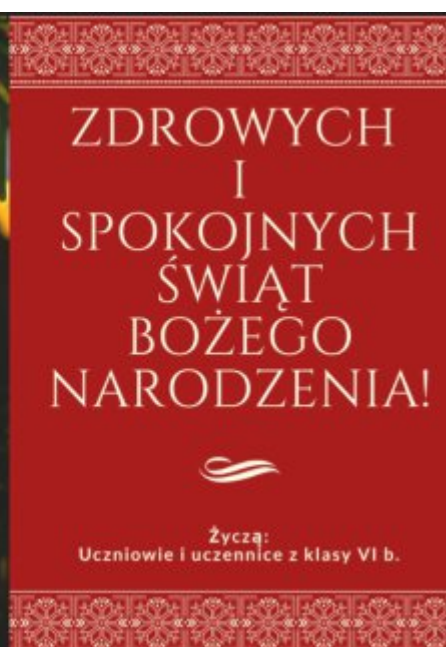
HISTORIA KARTKI ŚWIĄTECZNEJ

Święta Bożego Narodzenia coraz bliżej. To czas szczególny dla każdego z nas. W trudnych czasach pandemii koronawirusa jest jedna rzecz, która pokonuje wszelkie bariery: życzenia bożonarodzeniowe. Skąd i gdzie narodził się zwyczaj wysyłania sobie świątecznych życzeń? Poznaj historię powstania świątecznej kartki z życzeniami.

Jak to się zaczęło?

Zwyczaj przesyłania sobie życzeń istnieje już od tysięcy lat. Starożytni Egipcjanie wysyłali je spisane na pergaminie. Europa przejęła zwyczaj wysyłania sobie życzeń w okresie świąt Bożego Narodzenia w okolicach XV lub XVI wieku.

Co ciekawe, pierwsze odnotowane użycie zwrotu „Wesołych świąt” pojawiło się w liście wysłanym w 1534 roku. Z kolei pierwszy przedmiot przypominający kartkę świąteczną otrzymał król Anglii Jakub I w 1611 roku. Był to raczej duży, bogato zdobiony manuskrypt – miał wielkość 84 cm na 60 cm i aby dało się go przesyłać, składał się do bardziej poręcznej formy. Na środku tej „kartki” widniał kwiat róży, otoczony napisem, na który składały się życzenia świąteczne i noworoczne dla króla oraz jego syna. Ponadto na tym manuskrypcie znajdowały się też cztery wiersze i słowa pieśni.

Współczesne kartki świąteczne

Na współczesny kształt kartki świątecznej trzeba było jeszcze poczekać do XIX wieku. W 1843 roku sir Henry Cole rozpoczął masową sprzedaż świątecznej kartki. Jej współtwórcą był jego przyjaciel, artysta John Horsley. Wspólnie zaprojektowali pierwszą kartkę bożonarodzeniową, którą sprzedawali za 1 szylinga.

W numerze:

Historia kartki świątecznej	s. 1
Wigilia w poezji	s. 3
Wigilie klasowe	s. 6
Zdalne mikołajki	s. 8
Święta Bożego Narodzenia w Polsce i Wielkiej Brytanii	s. 14
Przegląd Bajkowy	s. 17
Warto przeczytać - "Akademia pana Kleksa"	s. 18
Kącik literacki - lekcja kleksografii	s. 20
Galeria szkolna	s. 21
Rozmaitości	s. 24

HISTORIA KARTKI ŚWIĄTECZNEJ

"Pierwsza kartka składała się z trzech części: dwie zewnętrzne ukazywały ludzi troszczących się o biednych, ubogich i starszych, a środkowa – największa część – ukazywała zadowoloną z siebie, sytą rodzinę podczas bożonarodzeniowej wieczerzy. Wówczas karta wzbudziła wzburzenie u pruderyjnych Anglików tym, że... w tle młoda dziewczynka po kryjomu próbuje wina".

Do spopularyzowania kartek świątecznych przyczynił się rozwój maszyn drukarskich. Na początku XX wieku zwyczaj przesyłania sobie życzeń w ten sposób rozprzestrzenił się na

resztę Europy, a szczególnie popularny stał się w Niemczech.

Co było na kartkach?

Pierwsze kartki świąteczne prezentowały zazwyczaj scenki świąteczne. U schyłku czasów wiktoriańskich modny zrobił się motyw rudzika – małego angielskiego ptaszka, a także sceny ze śniegiem, co przypominało ludziom srogą zimę z 1836 roku.

Kartki świąteczne dla mas

W Stanach Zjednoczonych kartki świąteczne pojawiły się u schyłku lat 40. XIX wieku, ale

ponieważ były bardzo drogie, stać na nie było tylko nielicznych. W 1875 roku Louis Prang rozpoczął masową produkcję kartek, dzięki czemu stały się one dostępne również dla ubogich. W 1915 roku John C. Hall wraz z dwoma swoimi braćmi założył firmę Hallmark Cards, która masowo wytwarzała kartki świąteczne i robi to do dziś.

Na początku XX wieku kartki bożonarodzeniowe były już bardzo popularne.

<https://radiopogoda.pl/pierwsze-zyczenia-historia-kartki-swiatecznej>

WIGILIA W POEZJI

W polskiej tradycji Wigilia ma szczególny charakter. Od wieków była też wdzięcznym tematem utworów naszych poetów. Łacińska nazwa <vigiliae> oznaczająca zwyczaj nocnych czuwań, czy też straży nocnych, przejęta została przez kościół katolicki na oznaczenie wieczoru poprzedzającego ważne święto kościelne, zwłaszcza Boże Narodzenie.

*Wigilijny Wieczór, opłatek na stole,
Zapach potraw wśród płonących świec,
Betlejemka gwiazda mruganiem wesołym
Niesie ziemi swą niebiańską pieśń.
Bóg Miłością dusze rozświetla
I opłatek błogosławi biały,
Wlewa pokój w nasze smutne serca
Narodził dzisiaj Jezus mały.
Niechaj ziemię rozśpiewa kolęda,
Każdy dom i każdego z nas,
Niechaj piękne Bożonarodzeniowe Święta
Niosą wszystkim betlejemski blask.*

*Pomódlmy się w Noc Betlejemską,
w Noc Szczęśliwego Rozwiązania,
by wszystko się nam rozplątało węzły,
konflikty, powikłania.
Oby się wszystkie trudne sprawy
porozkręcały jak supelki,
własne ambicje i urazy
zaczęły śmieszyć jak kukielki.
Oby w nas paskudne jędze
pozamieniały się w owieczki,
a w oczach mądre łzy stanęły
jak na choince barwnej świeczki.*

- ks. J. Twardowski

WIGILIA

Słowo "wigilia" pochodzi z łaciny i oznacza czuwanie. Chrześcijanie podobnie jak Żydzi rozpoczynają obchody swoich świąt wieczorem dnia poprzedniego. Zaczynamy świętować Boże Narodzenie w wigilijny wieczór. W polskiej tradycji najważniejsza jest uroczysta wieczerza w rodzinnym gronie. Rozpoczyna się ona po pojawieniu się na niebie pierwszej gwiazdy, przypominającej Gwiazdę Betlejemską. Radosna nowina o przyjściu na świat Syna

Bożego rozbrzmiewa najpierw w domach, dopiero potem idziemy świętować do kościoła. Ten fakt przypomina, że to Święta Rodzina jako pierwsza cieszyła się obecnością Jezusa.

Polska tradycja nakazuje zachowanie wigilijnego postu, czyli wstrzemięźliwości od pokarmów mięsnych. Wigilia przypomina agapy pierwszych chrześcijan. Czymś wyjątkowym jest zwyczaj łamania się opłatkiem, wypieczonym dokładnie w ten sam sposób co hostie. Dzielenie się opłat-

kiem nawiązuje do starożytnych eulogii, czyli chlebów, które przynoszono na Eucharystię. Nie były one konsekrowane, tylko pobłogosławione i zanoszone do domów. Składanie sobie życzeń wyraża gotowość do przebaczenia, do odnawiania lub umocnienia rodzinnych więzów. Dodatkowe nakrycie na stole to piękny znak pamięci o zmarłych oraz gotowość przyjęcia do domu tych, którzy nie mają się gdzie udać. W tym dniu nie brakuje wspólnego kolędowania.

***Zawsze, ilekroć uśmiesz się do
swojego brata
i wyciągasz do niego ręce,
jest Boże Narodzenie.***

***Zawsze, kiedy milkniesz, aby wysłuchać,
jest Boże Narodzenie.***

***Zawsze, kiedy rezygnujesz z zasad,
które jak żelazna obręcz uciskają ludzi
w ich samotności,
jest Boże Narodzenie.***

***Zawsze, kiedy dajesz odrobinę nadziei
"więźniom",
tym, którzy są przytłoczeni ciężarem
fizycznego,
moralnego i duchowego ubóstwa,
jest Boże Narodzenie.***

***Zawsze, kiedy rozpoznajesz w pokorze,
jak bardzo znikome są twoje możliwości
i jak wielka jest twoja słabość,
jest Boże Narodzenie.***

***Zawsze, ilekroć pozwolisz by Bóg
pokochał innych przez ciebie,
Zawsze wtedy,
jest Boże Narodzenie.***

św. Matka Teresa z Kalkuty

WIGILIA W POEZJI

Jan Kasprovicz, "Przy wigilijnym stole"

Przy wigilijnym stole,
Łamiąc opłatek święty,
Pomnijcie, że dzień ten radosny
W miłości jest poczęty;
Że, jako mówi nam wszystkim
Dawne, odwieczne orędzie,
Z pierwszą na niebie gwiazdą
Bóg w naszym domu zasiędzie.
Sercem Go przyjąć gorącym,
Na ścieżaj otworzyć wrota –
Oto co czynić wam każe
Miłość, największa cnota.

Tadeusz Kubiak, "Wieczór wigilijny"

Biały obrus lśni na stole,
pod obrusem siano.
Płoną świeczki na choince,
co tu przyszła na noc.
Na talerzach kluski z makiem,
karp jak księżyc srebrny.
Zasiadają wokół stołu,
dziadek z babcią, krewni.
Już się z sobą podzielili
opłatkiem rodzice,
już złożyli wszyscy wszystkim
moc serdecznych życzeń.

Jerzy Liebert, "Pasterka"

Ptaki niby dzwoneczkami cieszą się kolędą –
Chrystus nam się narodził i nowe dni będą.
Do stajni Betlejemskiej aż do brzegów Wisły
Z ptakami smukłe sarny dziwować się przyszły.
Wiewiórka zęby szczyrzy i w niebo się patrzy,
Jak dwa gołębnie płyną na błękitnej tarczy.
I kwiaty, choć to zima, czas mroźny i cichy.
Niosą myrrę, kadzidło i złote kielichy.
I pawie przyfrunęły z krajów cudzoziemskich,
By swe pióra przyrównać do skrzydeł
anielskich.
A mały Chrystus smutny w drzwi patrzy i
czeka,
By wśród witających zobaczyć człowieka.

Czesław Miłosz, "Modlitwa Wigilijna"

Maryjo czysta, błogostaw tej,
Co w miłosierdzie nie wierzy.
Niech jasna twoja strudzona dłoń
Smutki jej wszystkie uśmierzy.
Pod twoją ręką niechaj płacze lżej.
Na wigilijny ześlij jej stół

Zielone drzewko magiczne,
Niech, gdy go dotknie, słyszy gwar pszczoł,
Niech jabłka sypią się śliczne.
A zamiast świec daj gwiazdę mroźnych pól.

Przyprowadź blisko pochód białych gór,
Niechaj w jej okno świecą.
Astrologowie z Chaldei, z Ur,
Pamięć złych lat niech uleczą.
Zmarli poeci niechaj dotkną strun
Samotnej zanucą kolędę.

Wanda Chotomska, "To już pora na wigilię"

To już pora na wigilię, to już czas,
A tu jeszcze kogoś nie ma pośród nas,
A tu jeszcze, a tu jeszcze ktoś ma przyjść,
Bo przy stole wolne miejsce czeka dziś.
Gwiazdo betlejemska, prowadź go przez świat,
Żeby razem z nami przy tym stole siadł.
Prowadź go tu do nas z tych dalekich dróg,
Żeby razem z nami kolędować mógł.
Daj mu światło, bo tak łatwo zmylić ślad,
Daj nadzieję, kiedy w oczy wieje wiatr,
Strudzonemu, zmęczonemu pomóż iść,
Bo samotny nikt nie może zostać dziś...

Mieczysława Buczkówna, "Przy Wigilii"

Podzielić się opłatkiem,
powiedz mi, co to znaczy?
To dobrze życzyć innym
I wszystko im przebaczyć.
Przy wigilijnym stole
niech obcy gość zasiędzie.
W twoim rodzinnym kole –
przy opłatku, kolędzie.

WIGILIE KLASOWE

Czas pandemii ma wpływ na wiele sfer naszego życia. W tym roku wszystkie tradycyjne działania szkolne musiały przybrać nieco inne formy. Tak było także z klasowymi Wigiliami, które odbyły się zdalnie. Staraliśmy się zachować tradycyjne elementy, np. czytanie fragmentu Biblii, składanie sobie życzeń, śpiewanie kolęd.

Czas upłynął nam w serdecznej atmosferze i nieskrywanej tęsknocie za normalnością.

"Tyle wart jest nasz rok, ile zdołaliśmy przezwyciężyć w sobie niechęci, ile zdołaliśmy przełamać ludzkiej złości i gniewu. Tyle wart jest nasz rok, ile ludziom zdołaliśmy zaoszczędzić smutku, cierpień, przeciwności.

Tyle wart jest nasz rok, ile zdołaliśmy okazać ludziom serca, bliskości, współczucia, dobroci i pociechy.

Tyle wart jest nasz rok, ile zdołaliśmy zapłacić dobrem za wyrządzane nam zło."

kard. Stefan Wyszyński

WIGILIA

Świąteczny czas to także pretekst do twórczych działań. Bardzo mnie cieszy fakt, że niektórzy uczniowie ujawniają swój talent poetycki. Dziś publikujemy wiersz Sandry Dulkiejwicz z kl. VIb i zachęcamy innych do naśladownictwa.

Sandra Dulkiejwicz
"Przy wigilijnym stole"

Jak pięknie jest być w jednym gronie,
przy wigilijnym stole
i wraz z rodziną
spędzać czas z wesołą miną.

Również przy wigilijnym stole
tradycji znajdziesz tonę,
a rok 2020
zapamiętasz na dobre.

Ten rok był trudny,
a stok zostanie pusty
i każdy wie najlepiej,
kiedy nie czuje się najlepiej.

Więc dobrze jest być razem,
szczególnie tym czasem
życzę wszystkim wesołych świąt,
a światełka w sercu niech lśnią!

ZDALNE MIKOŁAJKI

I znowu samorząd uczniowski zaskoczył nową inicjatywą mikołajkową, o której możecie przeczytać poniżej. Zapraszamy do wspólnej zabawy.

Samorząd Uczniowski w radością ogłasza, że w najbliższy poniedziałek 7 grudnia będziemy obchodzić zdalnie MIKOŁAJKI Hurra!

W tym dniu zachęcamy wszystkich uczniów i nauczycieli do założenia podczas lekcji online czapczek mikołajowych lub innych symboli świątecznych

(aureole, rogi renifera, świąteczne sweterki, itp.) i oczywiście pokazania się podczas lekcji w kamerce.

Przewodniczący klas 5-8 proszeni są o zrobienie MIKOŁAJKOWYCH ZDJĘĆ KLASOWYCH podczas lekcji - tzw. zrzut ekranu i przesłania mailem do opiekuna SU na adres agnieszka.warmuztrybala@zsp1zawoja.pl

W klasach młodszych (od 1 do 4) zdjęcie robi wychowawca lub inny nauczyciel, z którym uczniowie mają lekcje w tym dniu.

Jeśli ktoś ma jakiś kłopot techniczny, proszę o kontakt, postaram się pomóc.

Zachęcamy wszystkich do wspólnej zabawy!!!

Uczyńmy ten dzień wyjątkowym, a Mikołaj na pewno odwdzięczy się plusem lub inną miłą niespodzianką.

**ZAŁÓŻ 7 GRUDNIA
CZAPKĘ MIKOŁAJA
I WŁĄCZ KAMERKĘ
NA LEKCJI A MIKOŁAJ
ODWDZIĘCZY SIĘ PŁUSEM**

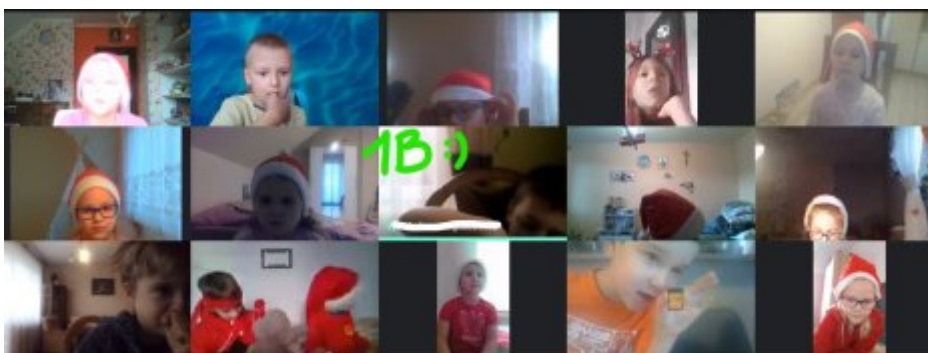

ZDALNE MIKOŁAJKI

W poniedziałek 7 grudnia obchodziliśmy w naszej szkole zdalnie MIKOŁAJKI. Hurra!

Samorząd Uczniowski przeprowadził kampanię informacyjną, zachęcając wszystkich uczniów i nauczycieli, aby w tym dniu założyć podczas lekcji online czapeczki mikołajowe lub inne symbole świąteczne (aureole, rogi renifera, świąteczne sweterki, itp.) i oczywiście pokazali się podczas lekcji w kamerce

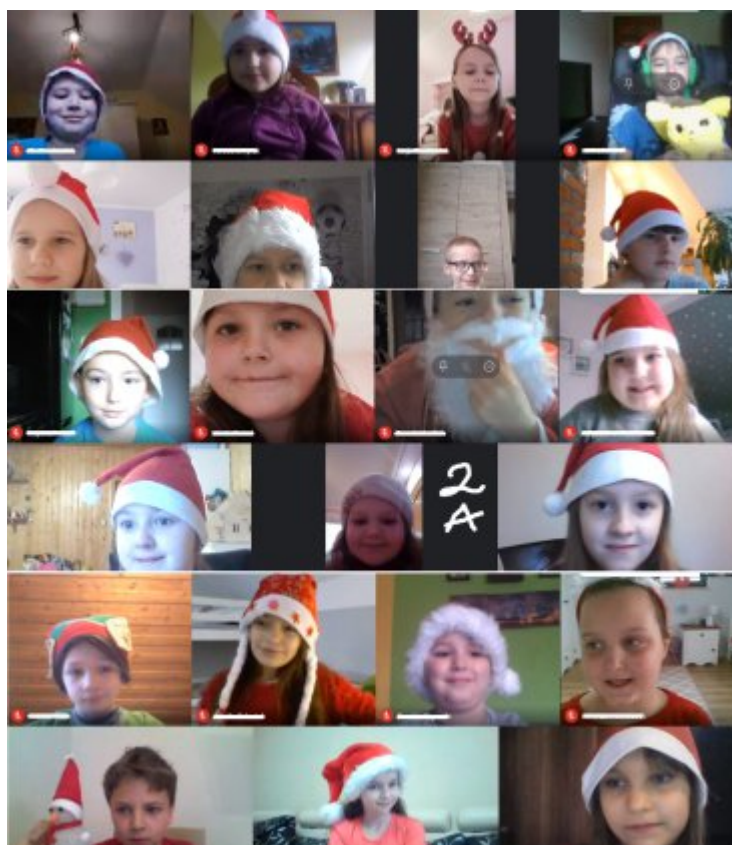

Przewodniczący klas 5-8 oraz wychowawcy klas młodszych zostali poproszeni o zrobienie MIKOŁAJKOWYCH ZDJĘĆ KLASOWYCH podczas lekcji - tzw. zrzut ekranu i przesłania mailem do opiekuna SU.

Cieszymy się, że wydarzenie spotkało się z miłym przyjęciem i wielu uczniów oraz nauczycieli włączyło się aktywnie w świętowanie Mikołajek. Z pewnością dzień ten był wyjątkowy, pełen radości i uśmiechu.

Zachęcamy do obejrzenia galerii zdjęć z tego wydarzenia.

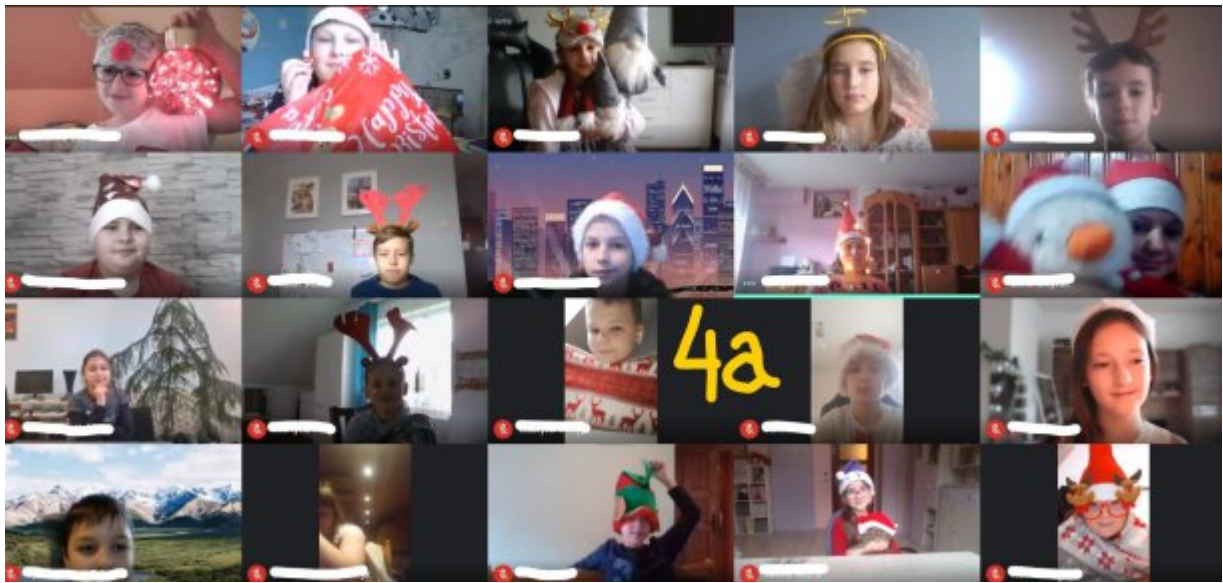
AW-T

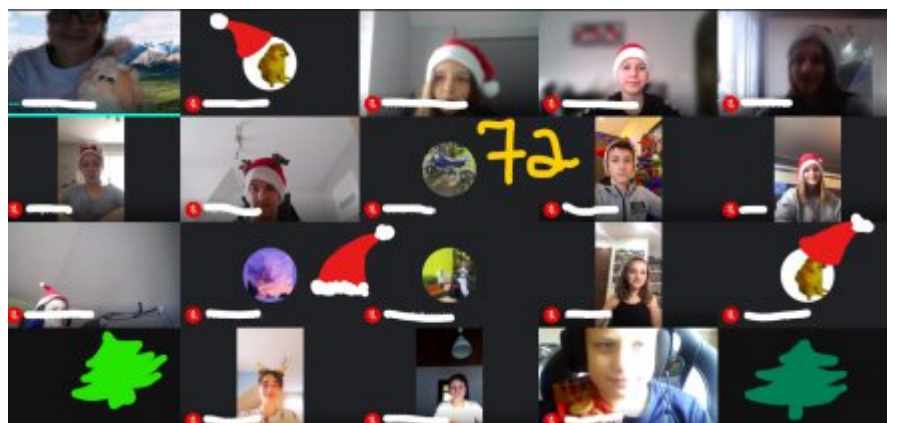
ZDALNE MIKOŁAJKI

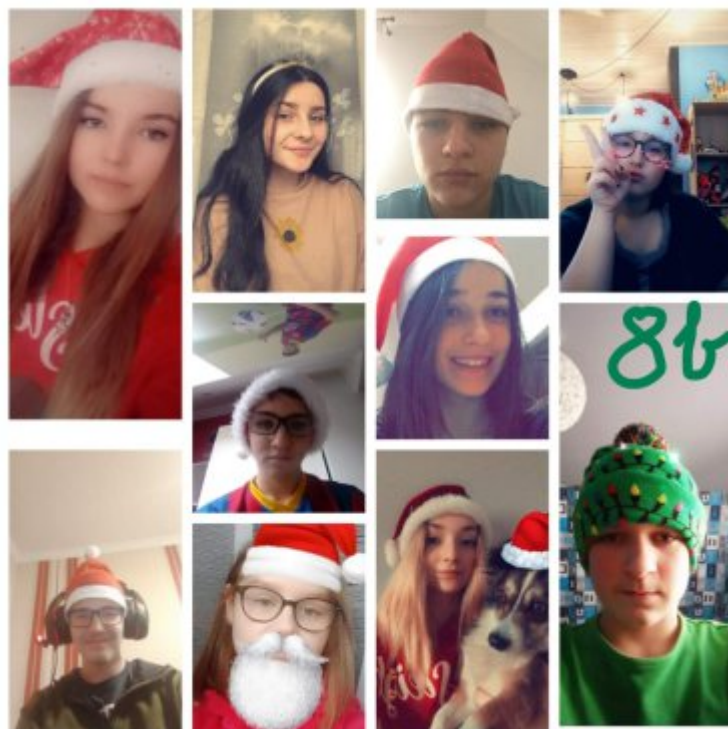
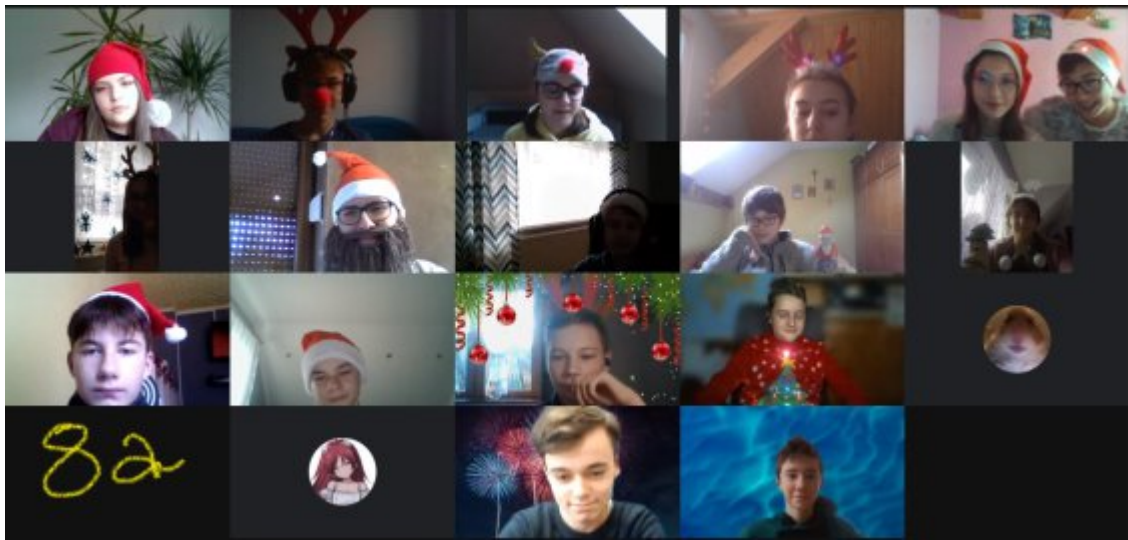
ZDALNE MIKOŁAJKI

ZDALNE MIKOŁAJKI

ZDALNE MIKOŁAJKI

ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA W POLSCE I W WIELKIEJ BRYTANII

W Polsce najważniejszy dzień Świąt to 24 grudnia, Wigilia. To na nią przygotowujemy się już kilka tygodni wcześniej i to na słynnego karpia, barszcz czy grzybową wyczekujemy cały rok. W UK czegoś takiego nie ma, dla Brytyjczyków to normalny dzień (jedynie co tego dnia robią to powieszenie skarpet na kominkach), a świętowanie rozpoczynają 25 grudnia (Christmas Day) uroczystym obiadem w gronie rodziny czy przyjaciół.

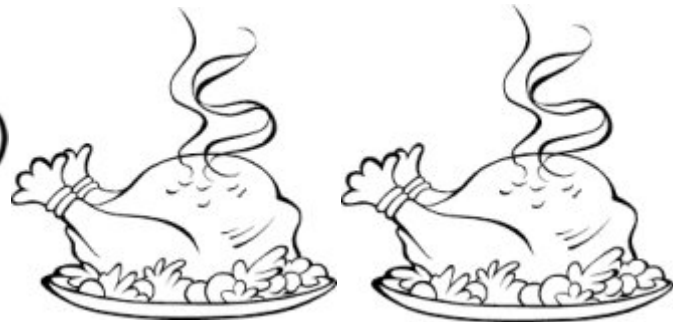

W Wielkiej Brytanii świąteczny klimat zaczyna się już w połowie listopada, by zniknąć zaraz po Sylwestrze. W Polsce, choinkę tradycyjnie ubiera się w Wigilię lub kilka dni wcześniej i przystraja ona dom aż do lutego.

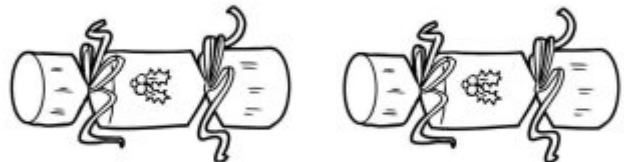
Co jemy w Święta?

Polska Wigilia nie może odbyć się bez ryby - karpia, często przygotowywanego w wielu odsłonach, obowiązkowo powinna mieć dwanaście po-

traw. Natomiast tradycyjny posiłek świąteczny w Wielkiej Brytanii to nadziewany, pieczony indyk. Nieodłączną częścią każdego świątecznego obiadu jest przemówienie królowej (Royal Christmas Message). Emitowane o godzinie 15:00 w telewizji, radiu, Internecie, zostało zapoczątkowane w 1932 roku przez króla Jerzego V.

Brytyjczycy nie dzielą się opłatkiem. To piękna polska i katolicka tradycja. Popularne są za to „Christmas Crackers”, nie jest to obowiązkowy element na świątecznym stole i niewiele ma wspólnego z opłatkiem, ale często pojawia się na świątecznych kolacjach. Czym on jest? Są to duże, ozdobne, papierowe cukierki, które dwie osoby rozrywają pociągając do siebie. Rozdarcie go sygnalizowane jest dość głośnym wybuchem, a we wnętrzu możemy znaleźć małą niespodziankę, taką jak papierowa korona na głowę, karteczka z wróżbą, kość do gry lub coś podobnego.

U nas w Święta obowiązkowo musi być makowiec, sernik, a co słodkiego jedzą Brytyjczycy? Anglicy mają kilka typowo świątecznych deserów. Wszystkie są bardzo charakterystyczne i nie można przejść obok nich obojętnie.

ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA W POLSCE I W WIELKIEJ BRYTANII

Albo się je polubi, albo znienawidzi. Pierwszy z nich to Christmas pudding. Jest to mocno nasączone alkoholem ciasto z ogromną ilością bakalii. Przygotowuje się je sporo przed świętami, ponieważ „dojrzewa” około pięciu tygodni, tradycyjny jeszcze dłużej. Po tym czasie trafia na świąteczne stoły.

Mince pies to małe babeczki wypełnione bardzo słodką masą bakaliową składającą się głównie ze smażonych rodzynek, natomiast Christmas cake to specjalne świąteczne ciasto przygotowywane podobnie jak christmas pudding, na długo przed świętami. Jak poprzednie desery zrobione jest z ciemnego ciasta z bakaliami, nasączone alkoholem i polane grubą marcepanową masą.

Co z prezentami?

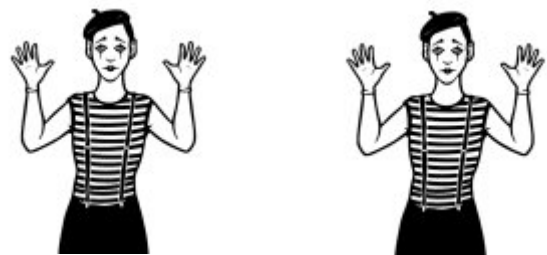

W Polsce trafiają one po Wigilii, pod choinkę i dopiero po zakończeniu jedzenia są one rozdawane domownikom. W Wielkiej Brytanii otwieranie prezentów jest bardzo celebrowane. Mikołaj zostawia prezenty w nocy w specjalnie przygotowanych do tego skarpetach – Christmas stockings, które zawieszają się na kominku. Ewentualnie to, co się do nich nie zmieści trafia pod choinkę. Każdy z prezentów

otwierany jest indywidualnie, nie może zabraknąć zachwyty nad tym, co się dostało. W trakcie popijana jest słynna, angielska herbatka. Takie tradycyjne angielskie otwieranie prezentów może trwać całą wieczór.

26 grudnia czyli Boxing Day - to święto kupowania, ponieważ wtedy w sklepach odbywają się największe wyprzedaże. Nazwa wzięła się od starego Anglo – Saksońskiego zwyczaju wręczania sobie podarunków, które znajdowały się w pudle, czyli box. Wielu Brytyjczyków zbiera się wczesnym rankiem, żeby nie przegapić dobrych okazji. Boxing Day to również czas wydarzeń sportowych, wyścigów oraz meczy piłki nożnej. Każdy może znaleźć coś dla siebie i odpocząć w sposób jaki sprawia mu najbardziej przyjemność.

Na wyspach popularna jest także Świąteczna pantomima (Christmas pantomime). Jest to, wbrew nazwie, głośne przedstawienie kierowane do całej rodziny z ukierunkowaniem na dzieci. Opierają się one na znanych baśniach, bajkach i piosenkach. Publiczność może, a nawet powinna w nich aktywnie uczestniczyć.

ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA W POLSCE I W WIELKIEJ BRYTANII

Pomimo różnic kulturowych święta w UK mają swój urok i warto dodać, że istnieje też wiele podobieństw do naszych polskich tradycji: domy i ulice są przystrojone, odbywają się liczne jarmarki, oczywiście z wyłączeniem czasu pandemii, ludzie śpiewają kolędy, wysyłają kartki świąteczne oraz obdarowują bliskich prezentami, a czas ten spędzają z rodziną i przyjaciółmi.

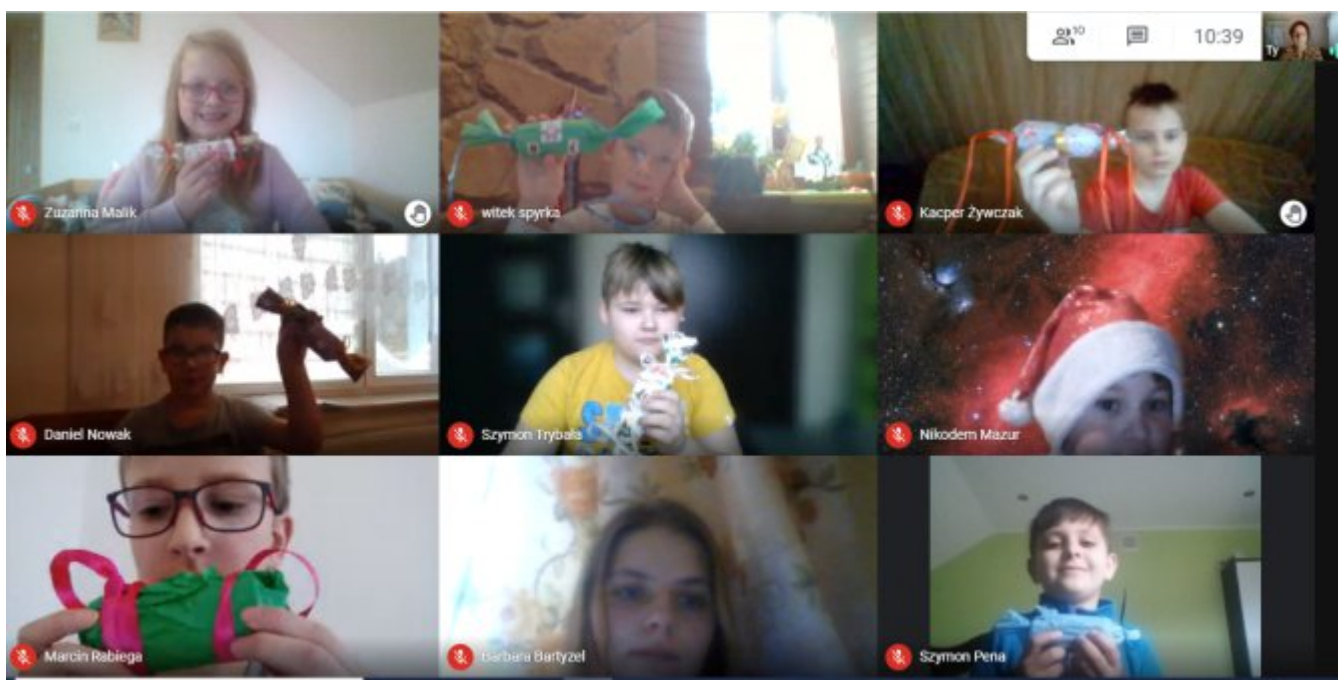
Z okazji świąt Bożego Narodzenia uczniowie klasy 6, 5 i 4b wzięli udział w świątecznym wyzwaniu, które polegało na uratowaniu zaginionych reniferów Świętego Mikołaja. Odwiedzili 4 kraje anglojęzyczne, pokonali wiele trudności, wykazali

się znajomością struktur leksykalno-gramatycznych, sprytem i umiejętnością dobrej zabawy. Zwycięzcą świątecznej misji okazała się klasa VIb, drugie miejsce przypadło klasom VIa, Vb i IVb, natomiast 3 lokata powędrowała do klasy Va.

Uczniowie klasy 3a wzięli udział w warsztatach, w trakcie których wykonali świąteczne upominki dla swoich bliskich w postaci „Christmas crackers”. Pracowali z dużym zaangażowaniem, wykazali się ogromną kreatywnością i niezwykłą cierpliwością.

Wszystkim uczestnikom naszych zmagkań gratuluję i życzę zdrowych i wesołych świąt.

mgr Edyta Chowaniak

PRZEGLĄD BAJKOWY

BAJKA

Ignacy Krasicki: "Ptaszki w klatce"

„Czegóż płaczesz? – starymu mówi czyżyk młody – masz teraz lepsze w klatce niż w polu wygody”. „Tyś w niej zrodzon – rzekł stary – przeto ci wybaczę; Jam był wolny, dziś w klatce i dlatego płacę.”

Treść bajki:

Narrator opowiada zasłyszaną rozmowę dwóch uwięzionych w klatce ptaszków: czyżyka starego i czyżyka młodego. Młody ptak dziwi się, że stary płacze. Z kolei stary czyżyk tłumaczy mu, że płacze za wolnością, którą poznał. Młody ptaszek urodził się w klatce i nawet nie wie, że coś takiego jak wolność istnieje.

Czyżyk młody:

niedoświadczony, ułomny, nie zna wolności i prawdziwego życia.

Czyżyk stary: doświadczony, znający życie, nieszczęśliwy, pełen tęsknoty i żalu.

Morał:

Wolność jest wartością bezcenną. Kto jej nie zna jest w pewien sposób ułomny i nie zna prawdziwego życia.

POETA

IGNACY KRASICKI

Ignacy Krasicki to polski poeta, prozaik, publicysta oraz komediopisarz. Urodził się w Dubiecku 3 lutego 1735 roku, a zmarł w Berlinie 14 marca 1801 roku. Od 1767 roku był biskupem warmińskim, a następnie, w 1795 roku został arcybiskupem gnieźnieńskim. Wywodził się ze zubożałej szlachty magnackiej – ród herbu Rogala. Spokrewniony także z rodziną Potockich i Sapiehów, był najstarszym synem Jana Bożego Krasickiego, kasztelana chełmskiego i stolniczanki Anny Starzechowskiej. Miał rodzeństwo: czterech braci i dwie starsze siostry. Kształcony był wraz z braćmi i w 1751 roku wstąpił do seminarium duchownego w Warszawie. Spędził dwa lata na studiach we Włoszech (w Rzymie). Pełnił funkcję sekretarza interrexa prymasa łubieńskiego podczas bezkrólewia (lata 1763–64). Posiadał następujące tytuły: hrabia Świętego Cesarstwa Rzymskiego, książe sambijski oraz prezydent Trybunału Głównego Koronnego w Lublinie (1865 rok). Dużo podróżował, między innymi do Paryża, Berlina, Poczdamu czy Sanssouci. Pochowano go w konsekrowanej przez niego katedrze pod wezwaniem Świętej Jadwigi Śląskiej w Berlinie.

Zył i tworzył w epoce oświecenia. Do jego dzieł należą: bajki, wiersze, powieści, poematy heroikomiczne, satyry, prace naukowe i encyklopedyczne. Najsłynniejsze dzieła: „Monachomachia”, „Bajki i przypowieści”, „Myszelda” i „Kazania”. Pod pseudonimem Michał Mowiński wydał komedie „Solenizant”, „Łgarz” i „Statysta”. Jego utwory posiadały charakter moralizatorski i cechowały się ponadczasową ironią.

BAJKA

BAJKI UCZĄ!

Bajka to krótki utwór literacki, który często jest wierszowany i żartobliwy. Bajka zawiera morał, a jej bohaterami najczęściej są zwierzęta, ale także ludzie lub przedmioty. Konkretnie zwierzęta przyjmują zazwyczaj typowe cechy, które obrazują cechy ludzkie np. przebiegły jak lis. Istotną cechą bajki jest alegoryczność.

Jeśli chcesz w życiu kierować się moralnością i dokonywać dobrych wyborów, to zapoznaj się z bajkami Ignacego Krasickiego!

Autor tekstu: Antoni Adamiak

"AKADEMIA PANA KLEKSA"

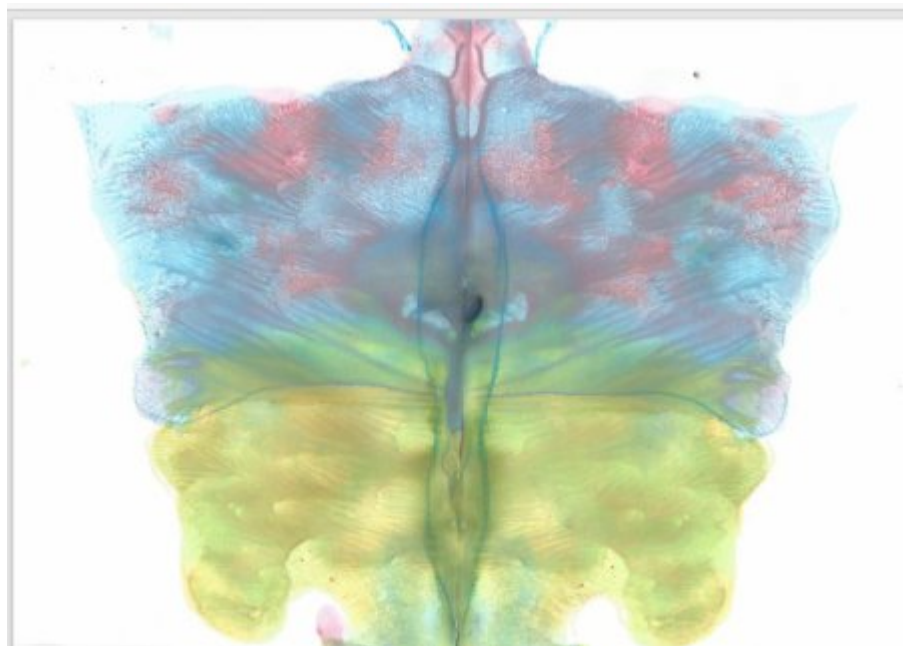
Balony pana Kleksa mogą przynieść od spodu koczarki, dzięki którym pan Kleks może do nich wjechać przez przesłony i wjechać na półdług. Kiedy pan Kleks wyjechał do wozu z balonkami do miasta aby zobaczyć co stało się z napisanym transzogram. Inna rzecz pan Kleks wyjechał więc do na Księży, ponieważ chciał się dowiedzieć czy ktoś tam mieszka.

"AKADEMIA PANA KLEKSA"

LEKCJA KLEKSOGRAFII

„Motyl”

Pan Ambroży Kleks swoich uczniów uczył niezwykłych przedmiotów, np. kleksografii, przedzenia liter. W takiej właśnie lekcji- kleksografii - miałam okazję uczestniczyć. Podczas zajęć wykonałam kleksa o bardzo ciekawym kształcie. Kleks przedstawia dużego motyla.

Motyl ma piękne, duże skrzydła i małą główkę, z której wyrastają niewielkie niebieskie czułki. Skrzydła motyla, w górnej części, mają kolor niebieski z różowymi plamkami, następnie kolor przechodzi w jaskrawą zieleń, zabarwioną lekko na żółto. W górnej części skrzydła, są lekko spiczaste, natomiast w dolnej części, kształt skrzydeł jest lekko zaokrąglony.

Kleks bardzo mi się podoba, jest ładny i ciekawy. Powstał z połączenia kilku kolorów farb: niebieskiej, żółtej, zielonej i różowej, tworząc piękną paletę barw. Jego piękne skrzydła i przeurocze czułki sprawiają, że jest jednym z najpiękniejszych owadów.

„Motylek Gustaw”

Żył sobie raz motyl o imieniu Gustaw, mieszkał w cudownej krainie Tysiąca Kwiatów. Mimo bajkowej krainy dzień od dnia się nie różnił. Motyl Gustaw coraz bardziej czuł się nieszczęśliwy, samotny. Ciągnęło go też do wielkiego świata, bo pragnął przeżyć jakąś przygodę.

Opuścił więc Gustaw sieliskie życie i „Ahoj, przygodo!”. Wyruszył w podróż życia. Wszędzie, gdzie się pojawił, wzbudzał wielkie zainteresowanie, nie tylko dlatego, że był duży, ale także jego barwne skrzydła przyciągały ciekawski wzrok.

Pewnego dnia spotkał na swej drodze dziwne stworzenie, było ogromne i zielone.

- Kim jesteś? - zapytał zdziwiony Gustaw.

- Jestem smok Harold, ze Smoczego Jaru.

- Co robisz tak daleko, motylku? - zapytał smok.

- Podróżuję po odległych krainach. Chciałbyś zostać moim

przyjacielem? - zapytał Gustaw.

- Oczywiście, chętnie udam się z tobą w dalszą podróż.

Tak więc Gustaw i Harold zostali najlepszymi przyjaciółmi. Po wielu miesiącach wędrówki dotarli na magiczną wyspę Taję i Baję, która mieściła się na skraju tęczy.

- Ach, co to za piękne miejsce, mógłbym tu zostać - zachwycił się Gustaw.

Nagle usłyszał dziwny szelest, z tyłu tęczy dostrzegł tańczące kwiaty, które wabiły go swoją muzyką i słodkim nektarem, zdawało mu się, że nawet szepczą do niego,

- Staniesz się najpiękniejszym i najszczęśliwszym motylem, będziesz tylko musiał stale być w pobliżu tęczy, a więc z dala od rodziny i najbliższych.

Smok Harold też jakoś dziwnie, niepewnie się poczuł, postanowili więc wspólnie opuścić czarodziejską wyspę.

Po tym zdarzeniu motyl miał już dość przygód, postanowił wrócić do swojej krainy Tysiąca Kwiatów.

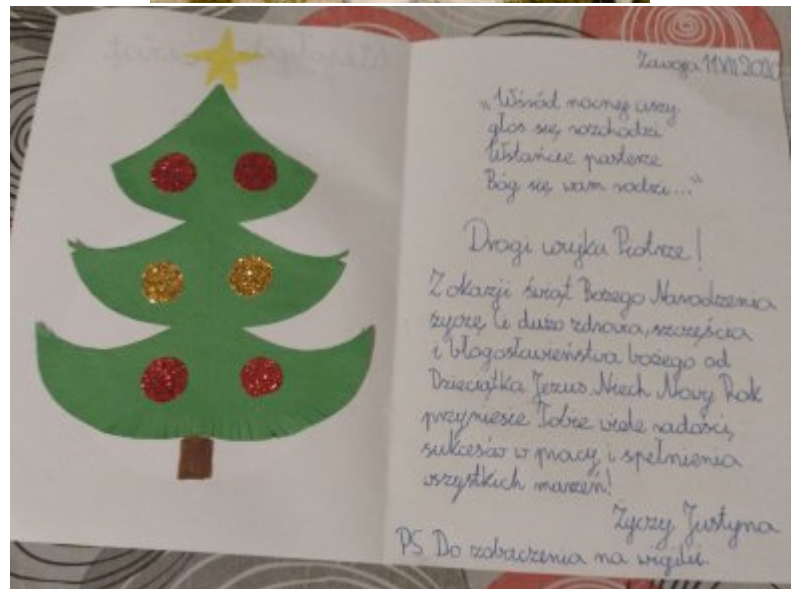
Gustaw nie tylko zwiedził świat, ale też zyskał wspaniałego przyjaciela.

Nigdy już nie czuł się samotny, był najszczęśliwszym owadem na świecie. Smok również wrócił do swoich bliskich, często też odwiedzał swojego małego, barwnego przyjaciela.

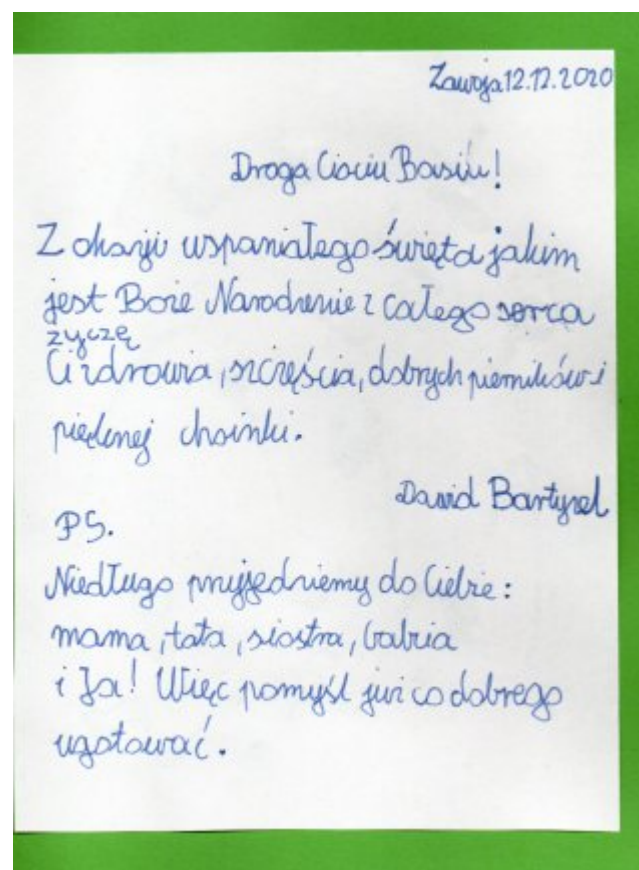
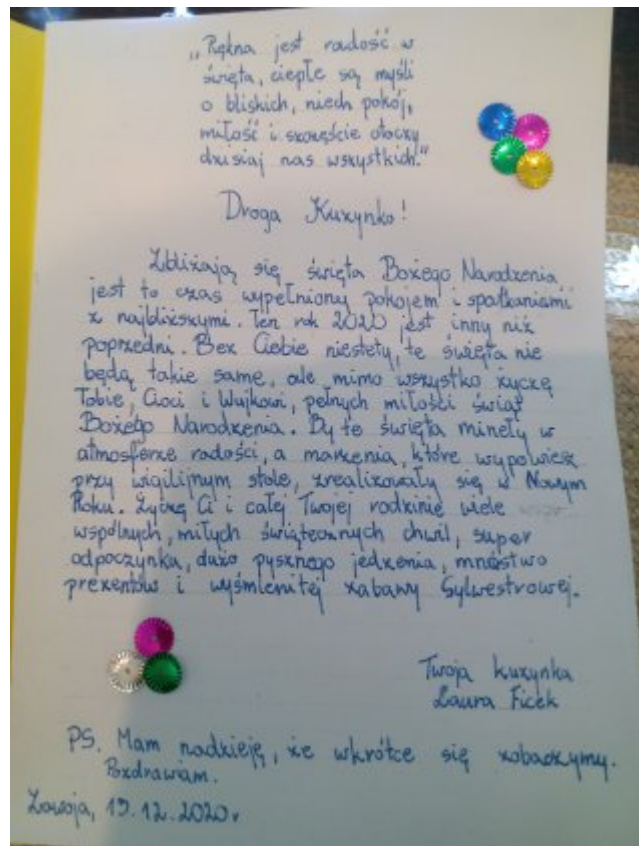
I żyli długo, szczęśliwie, i w przyjaźni.

Laura Ficek, kl. IVb

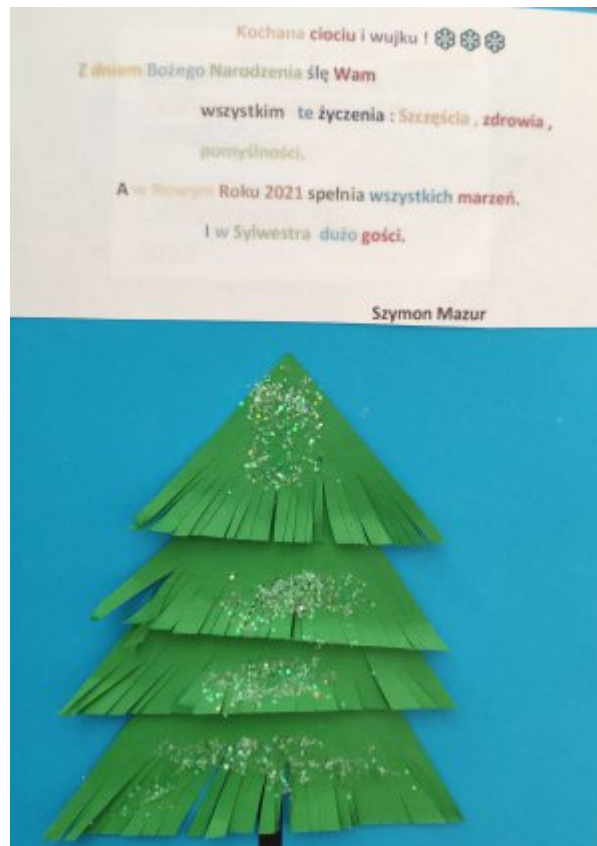
ŚWIĄTECZNE ŻYCZENIA

ŚWIĄTECZNE ŻYCZENIA

ŚWIĄTECZNE ŻYCZENIA

KAWAŁ ŻARTU

Jasio mówi do mamy:

- Mamusiu, chciałbym ci coś ofiarować pod choinkę.
- Nie trzeba, syneczku. Jeśli chcesz mi sprawić przyjemność, to popraw swoją jedynkę z matematyki.
- Za późno, mamusiu. Kupiłem ci

Myśli miesiąca:

***"Wigilia to nie jest czas, gdy jest prezentów moc
Wigilia to nie jest czas, gdy potraw sto na stole
Wigilia to przepiękny czas,
Bożonarodzeniowy czas,
Gdy siedzimy wszyscy w kole..."***

już perfumy.

Przed świętami św. Mikołaj rozdaje prezenty na ulicy. Jasio po otrzymaniu jednego z nich mówi:

- Święty Mikołaju, dziękuję ci za prezent.

- Głupstwo - odpowiada święty Mikołaj. - Nie masz mi za co dziękować.

- Wiem, ale mama mi kazała.

Przedszkolak pyta kolegę:

- Co dostałeś na gwiazdkę?
- Trąbkę.

- Mówiłeś, że dostaniesz lepsze prezenty!

- To super prezent! Dzięki niej zarabiam codziennie złotówkę!

- W jaki sposób?

- Tata mi daje, żebym przestał trąbić!

Jasio pisze list do świętego Mikołaja:

- "Chciałbym narty, łyżwy, sanki i grypę na zakończenie ferii świątecznych".

Spotykają się dwaj kumple tuż przed Bożym Narodzeniem.

- Kupiłeś już coś pod choinkę?
- pyta pierwszy.

- Tak, stojak - odpowiada drugi.

JEDYNKA

Pismo Dzieci i Młodzieży ZS w Zawoi Centrum

Redaktor naczelny: **K. Wilczyńska**

Zespół redakcyjny: **uczniowie szkoły podstawowej oraz nauczyciele.**

Opiekun: mgr Katarzyna Wilczyńska.

Adres redakcji: ZS w Zawoi Centrum, 34-222 Zawoja 2000, e-mail **gazetkaszcentrum@wp.pl.**

Skład komputerowy: mgr Katarzyna Wilczyńska,

Zdjęcia: arch. ZS Centrum, ogólnodostępne zasoby internetowe